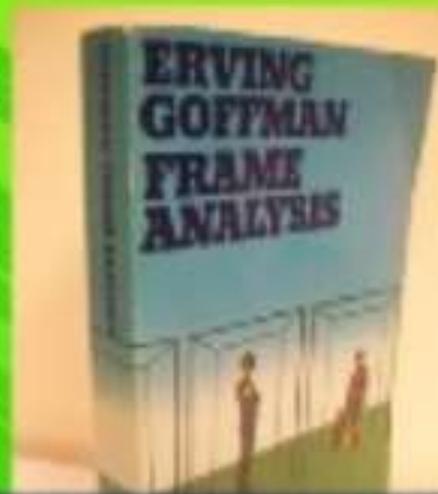
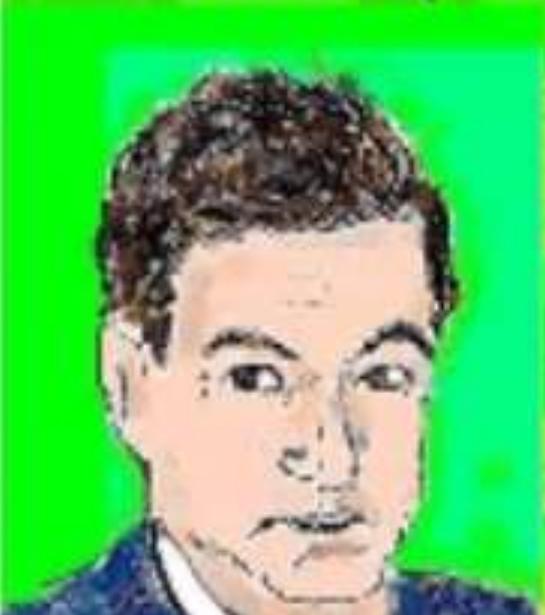

Нові грані медіаграмотності на уроках української літератури НУШ

Підготувала провідний науковий співробітник
Інституту педагогіки НАПН України,
кандидат педагогічних наук, доцент **Олеся Слижук**

Ідея фреймів як способу організації повсякденного досвіду

належить Ірвінгу Гофману, який у своїй праці "Фрейм-аналіз: есе з організації досвіду" 1974 року описав, як люди розуміють та інтерпретують соціальні ситуації через фільтри (фрейми), що дозволяють їм ідентифікувати та класифікувати події. Фрейми діють як схеми розуміння, що впливають на сприйняття, мислення та дії людини в повсякденному житті, надаючи значення соціальним взаємодіям та подіям.

Фреймінг

- Ефект обмеження рамками або фреймінг (англ. framing effect) — це когнітивне упередження, коли люди реагують на певний вибір по-різному, залежно від контексту, тобто того, як такий вибір подветься — як програш чи виграш.
- Однією з небезпек ефекту обмеження рамками є те, що людям часто подають варіанти у контексті лише однієї або двох рамок.
- Когнітивне упередження фреймінгу може виникати, коли людина формує свою думку на основі того, як було представлено інформацію, а не на основі її справжнього значення. Наприклад, людина може сформувати негативну думку про певну політичну організацію, якщо її діяльність була представлена в негативному світлі у загальнодоступних медіа.
- Когнітивне упередження фреймінгу може виникати, коли людина обмежує своє розуміння реальності шляхом ігнорування інформації, що не відповідає її припущенням чи очікуванням.

Важливість навчання медіаграмотності у різних фреймах

- Фрейм витрат: Навчання медіаграмотності вимагає інвестицій, але знижує ризики дезінформації.
- Фрейм успіху: Медіаграмотність сприяє розвитку критичного мислення та підвищує рівень освіченості населення.
- Фрейм кризи: Без медіаграмотності суспільство стає більш уразливим до фейків та маніпуляцій.
- Фрейм прогресу: Медіаграмотність відкриває шлях до інформаційного прогресу та технологічного розвитку.
- Фрейм конфлікту: Виклики у сфері медіаграмотності викликають суспільні дебати про відповідальність ЗМІ.
- Фрейм інновації: Медіаграмотність вводить новітні методики освіти та саморозвитку.
- Фрейм збереження: Підтримка медіаграмотності зберігає культурні та демократичні цінності.
- Фрейм партнерства: Співпраця між освітніми інституціями та ЗМІ у сфері медіаграмотності.
- Фрейм конкуренції: ЗМІ змагаються за довіру аудиторії, підвищуючи якість інформації.

Етапи пізнання та ефект Данінга-Крюгера

Перший етап

«Пік дурості», етап неусвідомленої некомпетентності.

Другий етап:

Усвідомлена і навчена компетентність. «Синдром вивченої безпорадності», «Долина відчаю».

Третій етап:

Усвідомлена некомпетентність. Мудрість Сократа. «Схил просвітлення», крок до мудрості.

Четвертий етап:

Неусвідомлена компетентність. «Плато стабільного розвитку».

Пастка знову повернутися до ефекту Данінга-Крюгера.

Ми — покоління «screen-screen»

- Віртуальний світ розташований у нашій власній **«інформаційній бульбашці»**
- Елвін Тоффлер:
- Століття відчуженості, асоціальності й «одноразових стосунків.
- Ми бачимо світ скрізь «смагардові окуляри»
- «Самотні разом», «Наодинці зі всіма»..., ми розучилися спілкуватись face-to-face.

Фабінг

- Під час прийому їжі людина не може відірватися від ґаджета.
- Тримання смартфона в руці навіть під час ходи.
- Моментальне хапання смартфона при звукових оповіщеннях, незважаючи на бесіду з людиною.
- Під час відпочинку (пікнік, день народження, вечірка, прогулянка) людина більшу частину часу проводить в ґаджеті.
- Боязнь пропустити що-небудь важливе в стрічці новин.
- Безпідставне перегортання вже побаченого в мережі.
- Бажання проводити в компанії смартфона більшу частину свого часу.
- <https://www.youtube.com/watch?v=tYrm9cSFFT8>

Про «вишеньки»
феномен Cherry picking
або найсмачніша логічна помилка:)

Люди зазвичай, оцінюючи
явища (події) обирають
лише ті факти (думки), які
підтверджують їхню думку,
не заглиблюючись у
статистику та достовірність.

Так виникає хибна
соціологія.

І поради від мене

- ✓ Обов'язково перевіряйте інформацію перед тим, як шерити її або рекомендувати своїм учням;
- ✓ намагайтеся вийти за межі зручних для вас фреймів;
- ✓ розвивайте логічне, критичне, аналітичне мислення;
- ✓ інтегруйте медіаграмотність у навчання літератури.

І насамкінець – поради від кота Інжира:

- 1) Частіше мийте лапки і не дайте промивати собі мізки!
- 2) Скористайтеся правилом 60 секунд: якщо ви побачили сенсацію, не поширюйте одразу. Зачекайте хвилину, подумайте, перевірте. Нехай спадуть емоції!
- 3) У кожному повідомленні звертайте увагу, хто говорить і кому це вигідно.
- 4) Читайте тільки якісні перевірені джерела. Коти, що себе ловчаться, на помийках не вештаються!
- 5) Замість доводити, що в інтернеті хтось неправий, краще почитайте юнашечку!

ГОЛОВНЕ – ЧАСТІШЕ
МИТИ СОБІ ЛАПКИ

І НЕ ДОЗВОЛЯТИ
ПРОМИВАТИ СОБІ МІЗКИ